

géseiből, abból, hogy saját élet – a vers legfőbb értékét képező saját halál előfeltétele – csak ínségben leélt élet lehet; másrészt a szűkebb szövegösszefüggésből, abból, hogy a *Nal* két egyértelműen pozitív konnotációjú főnevet (*Liebe, Sinn*) követ.

Mi a tanulság? Kevés, majdnem semmi. A régi és mindig újra aktuális tapasztalat, hogy a fordító helyzete eleve kilátástalan – kilátástalan, de azért nem reménytelen. S hogy Nemes Nagy Ágnes is pontosan tudta ezt, azt bizonyítsa egy mondat a bevezetőben már idézett FORDÍTANI-esszéjéből: „A tökéletes műfordítás önellentmondás.”

Bajcsi Cecília

BAUKISZ ÉNEKE

Nézd, a fehér szeplőtelen füvekre
 hogy írják rá az istenek
 verdeső és homokredők övezte
 szerelmünk,
 melyet halál be nem végezhetett,
 halhatatlan növény-posztiszkriptumát.
 Philémón, állunk minden koron át.

...Nem volt olyan ecetes az a bor,
 nem úgy, én legalább nem vettem észre.
 Milyen szívesen adtunk volna abból
 a zöldes fényű újborból, amit
 úgy szerettünk megünnepelni kecske-
 sajttal és kaporral, tormalevélen,
 ízes olívaolajba fűresztve.
 Csak káposztánk volt, mégis meghatódtak,
 tán attól, ha most jól meggondolom,
 többször nézhették az Olümposzon,
 amint a káposzták és ciprusok
 között nevelgeted virágainkat,
 nem voltak minálunk akantuszok,
 ha zöldek is, hát azok mind borókák,
 s mint szatén fénylettek köztük a rózsák,
 s félrekenylen őrizgetted az első
 bimbót, hogy behozhasd nekem, akárcsak
 évszázadokkal ezelőtt, először.
 Philémón, én úgy szégyelltem magam
 foltozta, hitvány kis szótteseinket,
 tán még lyuk is volt rajtuk, hiszen én már

nem látok olyan jól öreg szememmel.
Hermész csak mosolygott, kedves szeme
teli volt megindultsággal, mikor
ősz hajam körül meglíbbent nyakláncom,
karneol, kék achát és gyöngy füzére,
középujt meg egy méz színű borostyán,
s lehérfje: szitakötő nyála tolyt rá,
úgy képzelem. Hogy kikötött a gálya,
akkor ajándékoztad te nekem.
S én pirulva jártam az asszonyok közt,
hiszen gyakorta megszólaltak miatta:
„Nicsak, itt jön a szép Baukiszunk!
Természekre áldomást nem iszunk?”
Ha együgyűek voltunk is, azért
tudhattuk, hogy gyűrtük he a rossz,
bár az az áttetsző imperatívusz
sokszor óvott meg minket a hajóktól,
s jóra éhünkét erdei gyümölcscsel
csillapítottuk. S abból is áldoztunk
hóven, s viaszból, tömjénből is olykor.
És jók voltak hozzánk az istenek.
Nincs mit szégyellnem tielőttetek...

A hárs havában ért minket a mágnes-
halál, mely összerántotta halk kánklesz
létünkben az édes pengésű sorsot
és túlhan rajta ezt az életet.
Előbb a fríg partok homokja porzott
he, apró fürtű sárga lejeemet,
és riadtan álltunk a néma illat-
beszédben – s bár váratlan sose tört meg,
megtörtten tartottam ágaimat,
megnyúlt kérgeim nézték tölgyfatörzsed,
s forrón toltul föl bennem az a perc,
mikor először láttalak a vízből
kijönni, és hogy most már nem lehetsz,
törékeny széttárt karú fehér madarat.
S az emléktől akkor a lassú föld alatt
megindult gyökérnedved lüktetése,
s válaszul hársfaszívem nekilódult
s darabonként gyökérfalunkba véste
szerelmünk néma új jelrendszerét,
s mint szétréphetetlen köldökzsinórt, úgy
jártuk át a másvilág gyökerét;
mint a földhe pecsételt túlvilág,
tartjuk az összekötött koronát,
Philémón, s állunk minden koron át.